V. évfolyam. Kis-Czell, 1903. junius 14. 24. szám.

KIS-CZELL ÉS VIDÉKE

KÖZÉRDEKŰ FÜGGETLEN UJSÁG.

Megjelen minden vasárnap. Jelige: »Küzdelem az igazságért!«

Előfizetési ár: Egész évre . . . 8 kor. Fél évre . . . 4 „ Negyedévre . . 2 kor. — fl. Egyes szám ára — „ 20 „

Szerkesztővel érintkezhetni: kedd, szerda és csütörtökön.

Felelős szerkesztő: HUSS GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kis-Czell, Gyarmathi-tér 76. szám. Ide intézendők a lap szellemi és anyagi részét illető minden küldemények. Névtelen levelek figyelmbe nem vétetnek.

Vakáczió.

Immár csak néhány nap és a tanuló sereg élvezheti isteni szabadságát, a két hónapig tartó szünidőt.

Mint örül, mint ujjong a fiatalság a közeledő szép napoknak, amikor leráz hatja magáról az iskola porát és repeső szivvel, vidám lélekkel kipihenheti az esztendő nagy fáradalmait.

Mert a vakáczió csak a szorgalmas, kötelességtudó ifjuságnak van szánva, azoknak, kik a tanév alatt komolyan fogták föl hivatásukat, lelkiismeretesen tanultak, szeretettel forgatták a tankönyveket, buzgólkodtak, fáradoztak, hogy mentul több és nagyobb ismeretre tegyenek szert. Tanultak, dolgoztak, hogy haladjanak. jövőjük utját egyengessék s évek multán a nemes czél elérve legyen. Az iskola falai közul kilépnek az élet iskolájába, hol ujólag fel kell venni a harczot, meg kell állani a sarat, hogy el ne bukjanak az ut közepén. Ismételten kemény tusát, elkeseredett hadjáratot kell folytatni, ha élni akarnak önmaguknak, a társadalomnak, a hazának. Mert örök küzdelem, pihenés nélküli háboruskodás az élet a létfentartás, a kötelességteljesités érdekében.

A szorgalmas tanuló megérdemli tehát az üdülést, hogy aztán az uj tanévhez ujult erővel, fölfrissült szellemmel, igaz munkakedvvel fogjon.

Bezzeg a hanyag, kötelességét mulasztó, lusta fiatalság a szép, a derült, a fölviditó vakáczió napjaiban látja csak, hogy mily könnyelmüséget, minő feltületeséget tanusitott a tanév alatt, amikor könyvei helyett mindenféle haszontalansággal foglalkozott, amikor elléháskodta a tanulásra szánt időt. S ime a visszahatás. Amit tiz hónap alatt nem tett, azt most a pihenésre szánt időben kell megcselekednie: tanulni, hogy egyik-másik tantárgyból az uj tanév elején pótló vizsgálatot tehessen. S mily megmérhetetlen fájdalmat okoznak a szülőknek azok a hanyag, a tanulástól irtózó, a tankönyvektől rettegő tanulók, kik elzárják maguk elől a haladás, az emelkedés utját. Ismételniök kell az osztályt, mert elégtelen klasszifikácziót nyertek.

A kötelességét nem ismerő tanulóság nincs tisztában azzal, avagy nem akarja megérteni, hogy a szülők mily nagy áldozatok árán iskoláztatják őket, csakhogy a középszerűségen fölül emelkedjenek, intelligens, képzett, komoly, munkaszerető embereket faragjanak belőlük. Nem tudják méltányolni a szülők megfizethetetlen gondoskodását, végtelen odaadását, amikor szájuktól megvonják a falatokat, nélkülöznek, megfeszitett munkával dolgoznak, hogy gyermekeik pályafutása elé akadályok ne gördüljenek; robotolnak, verejtékes homlokkal, testet fáradozó, ideget ölő dologgal töltenek éjjelt-nappalt, mégis tanittatják, iskoláztatják gyermekeiket, hogy ha felserdülnek, megnövekednek, szemrehányás ne érhesse a szulőket, ne vádolhassák őket, hogy ők voltak gyermekeik mostoha sorsának okozói.

A szülő nem lehet soha oly hálátlan, mint a gyermek, s a gyermek soha nem nyujthat azért kárpótlást, mit a szülő az ő érdekében cselekedett.

A kötelességtudó, pályájukat szem előtt tartó fiatalok kiváló munkaszeretettel tanulnak, részint hogy szülőiknek örömet szerezzenek, másrészt hogy czéljukat elérhessék és derék, becsületes, jóravaló emberek váljanak belőlük.

Akinek az édes vakáczió megadatott,

TÁRCZA.

Nevelés, hibák és fordenségek.

Irta: KOVÁTS MIKLÓS.

Minden téves nevelési módszernek legfőbb előmozditója és okozója a hiuság. Kezdjük tehát ezen.

„Valamennyi ember mind hiu," szokta volt mondani egy öreg professzor — „s miért ne lennék én is az? A hiuság hozzá tartozik az élethez."

Mi, férfiak hajlandók vagyunk a női nemre vonatkozólag enyhébben itélni. Ugy tartjuk, miszerint a nőknek joguk van ahhoz, hogy magukat ékesitsék, mivel szemünknek jól esik, ha bájosan, csinosan jelennek meg előttünk.

Minthogy pedig minden nő e kivánalmunknak csak ugy tehet eleget, ha minél többet használja a tükröt; ennélfogva hallgatolagosan beleegyezünk, hogy keves hiuságot is becsusztasson a vásárba. Sőt mondhatnám, hogy e tekintetben nagyon elnézők vagyunk, mihelyt — szeretünk. Az imádott menyasszonynak, felesegnek, leanygyermeknek aggasztóan nagy szabadságot engedünk e tekintetben, sőt még boszankodunk is, ha idegen szemlélő csupán „megrovási vágyból" piperkőzést és hiuságot vet a szeretett leány szemére.

Amidőn e tárgyról beszélünk, nem szabad azokra gondolnunk, akik különcz ruházkodásszal és feltűnő mozdulatokkal, vagy beszédmodorral akarják az egész világ figyelmét magukra vonni, mert az ily nőknél már nem a hiuság, hanem az erkölcsi elhanyagoltság, férfiaknál pedig a hóbortos észjárás a mozgató erő.

Az előbb elmondottak alapján hajlandók vagyunk ugyan önmagunk és embertársaink hiusága iránt elnézők lenni, ha azonban mélyebben betekintünk a családi és társadalmi élet bonyodalmaiba, akkor komolyra válik gondolkozásunk és felébred bennünk nevelői lelkiismeretünk. Mennyi nyomoruságot okoz egész családokban, sőt egész osztályokban a hiuság és az abból kifolyó pazarlás.

Mennyi erőt, vagyont bitoroltak el egyes osztályok az előjogaikért való küzdelemben!

Hány olyan egyént mutat fel a történelem, aki hiuságának, nagyravágyásának kielégitésére száz, meg ezer ember vagyonát, életét áldozta fel és sokszor eredménytelenül!

Ilyen megfigyelések után el kell némulnia a szelid elnézésnek. A nevelőnek pedig szorgosan meg kell figyelnie a hiuság különböző megnyilatkozásait, hogy azután nevelés alkalmával a hiba keletkezését és fejlődését megelőzze és ott, ahol az már nagyobb arányokat öltött, megtalálja a gyógyitásra szolgáló eljárásokat.

Hogy mennyire táplálják a szülők a gyermek hiuságát, azt különösen gyermekekkel megaldott jómódu családoknál észlelhetjük.

Mihelyt a kis csemete uj ruhát kapott, rögtön megered a dicséretek, beczézgetések záporesője. Apa, anya, nagymama, cselédek, mind neki állanak nyakrafőre dicsérni a „kedves drága angyalkát," az „aranyos kis babuskát," aki valóságos czukorbaba. Ha az élénk apróság ujruhája ellenére is a kertben akarna játszani, vagy a szobában akarná czókmókját szétrakosgatni, menten rászól a ház népe: pfuj, édes angyalkám, hiszen igy csak az utczai gyerekek játszanak, akik nem hordanak ilyen szép ruhákat. Csak nem akarod ugy bepiszkolni magadat, mint a koldus gyerekek. Ha a ruhádat összepiszkolod és gyűröd, senki sem fog többé szeretni! Nézd csak milyen szépen megkiméllik azok a gyermekek ott ruhácskájukat, azokat mindenki szereti." De nemcsak ezekkel és ezekhez hasonlókkal mételyezi meg a gyermek lelkét, hanem jelenlétükben mindjárt megbeszélik a legujabb divatot, leszólják a szomszédnőket, akik gyermekeiket olyan ordinárén, olyan puritán egyszerüséggel, oly régi módiasan öltöztetik. A gyermek ily nyilatkozatot hall pajtásairól, akikkel délutanonkint együtt játszadozik. És a belátás nélkül kotyogó asszonyok még azt hiszik, hogy a gyermekek mindezen dolgokat még ugysem értik!

Pedig sajnos, ők ebben a korban épen a saját apró egyéniségőket érő kitüntetések iránt legfogékonyabbak. És csakugyan láthatjuk, hogy az oktalan környezet vezetése mellett már a 4 éves gyermekek is annyira tudatában vannak képzelt előnyeiknek, hogy fellépésükben, megjelenésükben, beszédmodorukban, valóságos kis majmokká lesznek. Az ilyen ferdén nevelt gyermekek lelkületét később kicsiszolja az iskolai élet, a leánygyermekek önhittsége azonban annyira elfajul, hogy például már 10 éves koruk-

Kitünő szabásu gyermek-öltönyök, férfi, leány és fiu szalmakalapok

Csak egyedül és legolcsóbban: RÓZSA SÁNDOR divatáru-kereskedőnél szerezhetők meg. KIS-CZELL, Fő-tér.

töltse okosan, czélszerűen. Ossza be a napot praktikusan, hogy mindenre teljék idő. Legyen helye a gondtalan, vidám játéknak isten szabad ege alatt, a szép természetben, hadd pezsdüljön ki az üde kedély, a pajzán jókedv, legyen helye testedző, izomerősitő tornázásnak. De forditsanak bizonyos időt jó, tanulságos, lelketnemesitő, szellemet mivelő könyvek olvasására is. Akkor lesz teljes harmónia az ifju lelkében, ha kellőleg beosztva forditja idejét ugy testének, mint szellemének fejlesztésére. A test és a szellem összhangzatos ápolása ép testet és ép lelket ad.

Ilyen csapáson haladva a fiatalság derekasan felel meg kötelességének, a fáradalmakat nem érzi, nehézségeket nem ösmer, kedvvel forgatja a tankönyveket, gyorsan tanul, éles a fölfogása, gyors a gondolkodása és czélját eléri. Künn az életben meg hasznos, tevékeny tagja lesz a társadalomnak és jó polgára a hazának.

A hirdetésekről.

Az „Ujságirók Országos Szövetsége" május hó 24 én tartotta rendes évi közgyülését Bpesten az „Otthon" irók disztermében. A szövetségi gyülésen a lapkiadók közül többen foglalkoztak a magyar iparosok és gyárosok ama végtelen közönyével, amelyet a saját kárukra, a lapokban való hirdetések iránt tanusitanak. Mig a németek és más nemzetbeli gyáros a lapok hirdetései után iparkodik gyártmányának vevőket toborozni, addig nálunk még mindig az az elavult megjegyzés járja: hogy a jóbornak nem kell czégér. Pedig hogy ez már rég tulhaladott álláspont, azt feleslegesnek tartjuk bővebben fejtegetni. Az Ujságkiadók gyülésén Illés József erre vonatkozólag igen figyelemre méltó inditványt tett, mely egész terjedelmében igy hangzik:

Tisztelt közgyülés!

Előre is kérem a tisztelt közgyülés szives türelmét, ha a hirdetésügyre vonatkozó inditványom, melyet beterjeszteni szerencsém lesz, egy kissé hosszasabban okolom meg. Magát az inditványt a t. közgyülés bölcsesége életrevalónak, megvalósitandónak, vagy elvetendőnek minősitheti, de hirdetésről, az ujságkiadás e legfontosabb ágáról lévén szó, nem mondok le arról a remenyről, hogy a t. közgyülésből egy kevés figyelmet kiváltani képes leszek.

Tisztelt közgyülés! Szövetségünk fennállása óta mindenre kiterjedő gondossággal és hozzáértéssel ápolja az ujságkiadás körüli érdekeket, nagyon természetes, hogy nem kerülhettek ki figyelmét azok a viszas állapotok sem, melyek mostanság a hirdetésszerzés, a hirdetésközvetités körül egyáltalában a hirdetési üzlet egész vonalán napról-napra jobban támadják az ujságkiadók érdekeit. Sőt ugy tudom, hogy a mult, vagy az előtti esztendőben Szövetségünk saját kebeléből külön bizottságot küldött ki abból a czélból, hogy ez a bizottság alapos meghányás-vetés után a hirdetési üzletnek egészséges mederbe való terelése dolgában javaslatot terjesszen a Szövetség elé. Ebben a bizottságban igen érdemes, mesterségünkben kipróbált szakférfiak foglaltak helyet és nem az ő buzgalmukon és lelkiismeretükön mult, ha Szövetségünknek ez az akciója még csak egy megállapodásban sem öltött formát és a hirdetési üzlet annyira kivánatos szabályozása jóformán lekerült a napirendről.

Nem szemrehányásképp mondom, csak konstatálom Szövetségünk egyik akciójának ezt a megfeneklését és ha kutatom az okát, nem az intézők és a mandatariusok közül keresem azt, hanem az ujságkiadás körüli viszonyokban és körülményekben, melyek, fájdalom ma még olyan kisszerűek, annyira elmaradottak és kezdetlegesek, hogy azokat szabályozni, rendezni ma még nem is érdemes.

Mit rendezünk, mit szabályozzunk, tisztelt közgyülés, amikor a mi ipari és kereskedelmi világunknak szine-java nemcsak hogy félrehuzódik gyártmányaival és czikkeivel, hanem lebecsüli a terjesztésnek, az érintkezésnek ezt a világon mindenütt elfogadott és méltányolt nagy tényezőjét: a hirdetést és egyszerűen átengedi a sajtónak nagy nyilvánosságát a gyógyszerész és egyébb csodatevő szereknek, továbbá egy-két izlésteleníl rikácsoló és a közönséget megtévesztő hirdetésnek, melyek egyformán dominálják lapjaink hirdetési kolumnáit.

A „Guzi kenőcsök", a „Margit-krémek", „hashajtószerek" és „csodadoktorok" csoportjából csak elvétve lát a kutató szem egy-egy komolyabb tárgyu hirdetést, akár a fővárosi, akár a vidéki lapokban, és nem minden irigység nélkül gondolok például a bécsi lapokra, ahol zakatolnak a gépek, füstölögnek a gyár kémények, versenyeznek a legelőbbkelő kereskedők, szóval a közgazdasági, ipari és kereskedelmi élet hatalmasan lüktet végig az ujságok hirdetési részében.

Sőt tovább megyek. Kezem ügyébe került egy-két Prágában megjelenő napilap, egy-két német vidéki kisebb város napilapja és ezeket végig böngészve, arra a meggyőződésre jutottam, hogy daczára aránytalanul kisebb példányszámuknak több komoly ipari és kereskedelmi hirdetésük van, mint a legelterjedtebb lapjainknak.

Meglehet, tisztelt közgyülés, hogy egy kicsit tulzok, vagy egyoldaluan itélem meg a mi honi hirdetési viszonyainkat, de a hogy és a külföldi lapok után magamnak képzelem a hirdetőket és a hirdetéseket, sajnálattal konstatálom, hogy a hazai termelők és kiválók tulnyomó nagy része szinte félve kerüli a nagy fogyasztó közönséggel való érintkezést a hirlapok révén.

Ezt a jelenséget, melyet minden ujságkiadó tapasztalt, kapcsolom ki a hirdetési ügyek körébe vágó és megoldandó kérdések közül, melylyel nemcsak érdemes, hanem kötelességünk is foglalkozni. Hiszen önkénytelenül is felvetődik a kérdés, hogy az az ránylag elég sok gyár vállalat, mely nemcsak a fővárosban, hanem a vidéken is működik akár szubvencióval, akár szubvencció nélkül, hol hirdet, hol tájékoztatja, melleslleg mondva igen rossz magyarsággal megirt körözvényein kivül, a nagy fogyasztó közönséget arra nézve, hogy mit és minőt gyárt? Talán a szaklapokban? Hisz azoknak háromnegyed része külföldi gyárosok hirdetéseitől tarkalnak, mert itthon akárhogy erőlködnek is, csak nagy erőfeszitéssel tudnak kiváltani egy-egy „anonc"-t. Plakátról szó sincs. Külföldi nagy városokban a plakátok és fali táblák sokasága szinte elkábitja a szemlélőt. Ahol egy kiáló fal kinalkozik, ahol kerités van, meg van rákva reklámtáblával vagy plakáttal.

Hogy csak egyet emlitsek: a Kerepesi-uton az Uj Szinház épületénél van egy kiálló fal, mely állandóan üresen mered fölfelé. Olyan forgalmu helyen, mint aminő a Kerepesi-ut, a külföldön busás hirdetési árt fizetnének. A milleniumi emlékoszlop körül az Andrássy-ut végén, ahol hétkö nap és ünnepnapokon ezrével fordul meg a közönség, csak hirmondónak van ott egy-két reklámtábla a kerítésen. Egyik előkelő laptársunk ipari czégek és vállalatok összeállitását csakis osztrák czégekkel tudta nyélbe ütni, nyilván azért mellőzve a hazaiakat, mert a vele járó munka s vesződség semmi eredményével sem kecsegtet. Sőt tudok egy példátlan esetet is, amelyre itt a hazai ujságkiadók szine előtt érdemes ügyet vetni. Az „Emke" a mult hónapban megkérte az erdélyi ujságkiadókat, hogy adják ki az erdélyi iparvállalatok s kereskedők hirdetéseit ingyen, hogy a közönség a hazai termelés fogyasztásához hozzászokjék. Az erdélyi ujságkiadók méltányolva az „Emké"-nek ezt a hazafias törekvését, a legnagyobb készséggel és igazán nagy önmegtagadással vállalkoztak a hirdetések ingyen való kiadására. A fölszólitásokat az „Emke" megküldte valamennyi erdélyi iparvállalatnak és kereskedőnek és a vége a nagy fölbuzdulásnak az lett, hogy még ingyenes hirdetésre sem voltak az illetők kaphatók. Föl tudnék sorolni, tisztelt közgyülés, az utolsó tiz esztendő alatt leginkább részvénytársasági alapon alakult, ma már fölszámolásban vagy végelgyöngülésben lévő ipari vállalatokat, melyek elköltötték hűségesen a részvénytőkét, szubvenciót, költötték a világon mindenre, csak hirdetésre nem, kivévén azokat a hirdetéseket, melyeket a törvény minden nyilvános számadásra kötelezett társaságtól megkövetel. Ha az ember firtatja, hogy hát mi is volt a pusztulásnak az oka, soha sem a rátermettség, a hozzáértés, az élelmesség hiját, hanem a fogyasztók indolencziáját tőljük előtérbe és ha megkoczkáztatjuk azt a szerény kérdést, hogy miért nem méltoztattak hirdetni? rendesen az a felelet: no még az kellett volna!

Leszögezek még egyet. Évekkel ezelőtt a mezőgazdasági gépgyárak hirdettek néha egyet és mást. Ma már azok is csak nagyon szorványosan kerülnek a hirdetési kolumnákra. De ha egyik vagy másik az ekére uj csavart helyez, elvárják, hogy a nagy napilapok erről a csodáról tudomást vegyenek és honi iparról lévén szó, vezető czikkelyt irjanak róla. Tisztelet a kivételnek, de a hazai ipari és kereskedelmi vállalatok szine-java idegenkedik a hirdetéseknek akármilyen formában való kinálkozásától. Ennek okát, részben abban találom, hogy az állami szubvenczió utáni hajsza és a hazai iparpártolás hangoztatása, szóval az agyongyámolitás tulságosan neveli az élhetetlenséget a vállalkozás körül, részben pedig, tisztelet a kivételnek, abban, hogy a mi ipar- és kereskedelmi világunkban még hiányzik az intelligenczia, élelmesség, ötletesség, áldozatkészség, szóval, hogy valaki értékelni tudja a publicitást minden vonatkozásaiban, tehát hirdetés tekintetében is és ugy tudjon a hirdetéssel, mint nagy közgazdasági tényezővel bánni, hogy eredménye is legyen, elkerülhetetlenül szükséges.

Tisztelt közgyülés! Nagyon jól tudom, hogy Szövetségünknek nem lehet az a föladata, hogy hirdetésekkel lássa el a lapokat, de véleményem szerint erkölcsi sulyával módjában van oda hatni, hogy a hazai és kereskedelmi világban a hirdetést népszerüsitse, fontosságát és nélkülözhetetlenségét bizonyitsa és leszerelje idővel ezt az idegenkedést, mely az arra hivatottakat fogva tartja. Erre nézve bátor vagyok a következőket inditványozni:

Szövetségünk kérje meg a Gyárosok Országos Szövetségét, az Országos Iparegyesületet, a Magyar Kereskedelmi Csarnokot, az Iparművészeti Társulatot, az ország területén levő ipari és kereskedelmi kamarákat, hogy ezek a tiszteletreméltó testületek a maguk hatáskörében figyelmeztessék az ipari és kereskedelmi közönséget, hogy a terjesztés és közvetitésre való fölszereléseik között adjanák helyet a hirdetésnek és inditványozom, hogy Szövetségünk intézzen föliratot a Nagyméltóságú Kereskedelemügyi és Földmivelésügyi Miniszter urakhoz és kérje ezekről az előkelő helyekről a hirdetésnek, mint elsőrangu tényezőnek az elismerését.

Kérem inditványaim szives elfogadását

Budapest, 1903. május hóban.

Illés József.

HIREK.

Danké Pista a menyországban.

Csokonai Vitéz Mihály fenn a menyországba,
Nyalka, pörge kis kalapját a sarokba vágja.
Mellette ül Petőfi is, kinek neve Sándor,
A szemükbe sötét harag zivatara lángol.

„Péter bécsi, Szent Péter bá'! Ejnye eb az ingét!
A nagy kulcsesal kaputnyitni mit szaladgál [mindég?
Nincs több ilyen vendége a mennyei pitvarba:
Száz szál gyertyát, száz iteze borí tegyen az [asztalra!"

---

ban határozott visszataszitó jelemvonássá valik. A kis leány sir, visit, duzzog és végre oly keservesen zokog, hogy még a kő is megindul hallatára. És mindennek mi az oka? Az, hogy a hiu teremtésnek egy még teljesen jó, de kissé megtoldott ruhát kell felvennie, amire azt mondja az anyja: az még jó lesz az iskolába elhordani. Rámutat társnőire, akik mind bársony és csipkediszes ruhában járnak iskolába és akik előtt óneki a föld alá kellene bujnia szégyenében.

Legtöbbször csakugyan van is foganatja a sok könyörgésnek, rimánkodásnak, mert hát a szülék is legtöbbnyire hiuk.

Ha a ház leánykája egy pár franczia szót tud csevegni, akkor már komolyan elhitetik vele, hogy a franczia nyelvet birja, s ha szives látogató jön, azzal mutatják be, hogy franczául beszél.

(Folyt. köv.)

Egy fiatal leánynak.

Ne váltsd apróra szived kincseit
Ki mindent akar: mindent elveszit.
Elérhetetlen vágyak délibábja
Ne csaljon biztos utról ingoványba.
Azért, amit csak az ábránd igér,
Ne dobd koczkára azt, mi már tiéd.
Mi csak töredék, azt el ne fogadd,
Egészet kivánj, egészet adj.

Koroda Pál.

Péter bácsi a parancsot fürgén megfogadja. —
Angyalok is gyülekeznek körülöttük sorba,
Oda sompolyog Szent Dávid is, pengetni a hárfát —
Hej de az ő nótajukat csak el nem találják . . .

„Dávid király némuljon el az a jámbor ének —
Nem zsoltár kell a kuruczok viharos kedvének!
Tépjétek el, kis angyalok ti is azt a kótát —
Ne fujjatok múdalt, hogy ha nem tudtok más
[nótát!"

Szégyenkezve az angyalok kárdala elhallgat,
A két bajnok keserűen, némán poharazgat . . .
De egyszer csak szemük villan — hallga, nosza
[hallga!-
A lelkük is majd kiugrik erre az uj hangra!

A pitvarból bűvös-bájos hegedüszó hallik,
Még az ég is rózsásabban, fénylőbben hajnallik..
Nem tudja ugy Szent Dávid se rikatni meg
[czifrázni:
„Nem jó mindig, minden este a fonóba eljárni!"

Felugrálnak a leventék, nyakába borulnak,
Siró-rivó száraz fára örömkönnyek hullanak.
Most vannak csak otthon ők a fényes meny-
[országba,
Fülünkbe cseng Dankó Pista bübájos nótája! . . .

Sas Ede.

A közigazgatósági bizottság ülése.

A vármegyei közigazgatási bizottság kedden, folyó hó 10-én tartotta meg junius havi rendes ülését Reiszig Ede főispán elnöklése mellett. A közigazgatási bizottság keddi ülésén Maróthy László országos képviselő, interpellatiót intézett Bezerédj István alispánhoz, a „Kis-Czell és Vidéke" folyó évi május hó 17-én megjelent 20-ik számában a kis-czelli főszolgabirói hivatalról irt közlemény miatt. Az interpellatió igy hangzik:

Maróthy László: Fontos ügyben kérek felvilágositást a vármegye alispánjától. A Kis-Czellben megjelenő „Kis-Czell és Vidéke" czimü lapban, egy közlemény jelent meg, melynek éle az ottani járás főszolgabirája ellen irányul. Ez a közlemény ugyanis azt publikálja, hogy a főbiró betegsege miatt képtelen az ügyek vitelére s hogy ennek folyamányaképen némi rendetlenségek észlelhetők a szolgabirói hivatalnál. Tisztázni kell a kérdést, mely elsősorban a vármegyéé, másodsorban pedig magáé a megtámadott tisztviselőé. Kéri ennélfogva az alispán urat, ki tudomása szerint megvizsgálta ez ügyet, hogy a rendelkezésre álló adatokat közölje a bizottsággal.

Bezerédj István: Arról, ami a „Kis-Czell és Vidéké"-ben megjelent, van tudomása. A lap illető számát megküldték neki is. Megejtette ugyan a vizsgálatot a kis-czelli szolgabiróságnal. de erre nem ama közlemény motiválta. A január elsején életbe léptetett uj ügyviteli szabályzatban foglaltaknak a járásokban miként való végrehajtásáról akart meggyőződni. Kis-Czellbe történt kiszallasanak ez volt a fő oka. Ez alkalommal szerzett tapasztalatai örvendetesen konstatálják, hogy a főszolgabiróról szárnyra bocsátott hirek teljesen légből kapattak. A főszolgabiró egészsége helyreállott s hivatalát ép olyan buzgalommal és rátermettséggel vezeti mint az előtt.

A hivatal ügykezelésében semmiféle rendetlenséget nem észlelt.

A közigazgatási bizottság az alispáni választ megnyugtató tudomásul veszi.

Az alispán ur válaszára, részünkről a következőket jegyezzük meg: A kérdéses közleményünkben, mi egy szóval sem emlitettük, hogy a kisczelli főszolgabirói hivatalban rendetlenség volna. Mi csak a *hasa* mószert kritizáltuk meg kötelességünkhez ven. Ezt az állitásunk is föntartjuk, minden hivatalos mosakodás ellenére és ebből egy jottányit sem engedünk. E lapok hasábjain légből kapott koholmányok, hirek stb. nem szoktak megjelenni. Ami az alispán ur, ama kijelentését illeti, hogy a főszolgabiró ur egészség helyre állott, csak annyiban irjuk alá, hogy *gyógyuló félben van,* hogy meggyógyuljon s egészsége teljesen helyre álljon, mi is őszintén kivánjuk.

— **Személyi hir.** Bisiczky Ödön városunk közkedveltségü gyógyszerésze és humoristája, hosszas itthol tartózkodása után, kedden délután 2 órakor, minden utlevél nélkul, fél napi tartózkodásra, tengelyen, Magyargencsre utazott és még ugyanaznap este 8 órakor állandó, hosszabb tartózkodásra Kis-Czellbe vissza érkezett.

— **Urnapja.** Magasztos szép ünnepet ült a kath. egyház csütörtökön, Urnapját ünnepelte; a körmenetben számosan vettek részt, az ünnepi szent-misét dr. Wagner Lőrincz apát végezte, fényes segédlettel.

— **Vasut megnyitás.** A tapolcza—keszthelyi vasut folyó hó 7-én megnyilt s átadatott a közforgalomnak.

— **Öntözzük fel járdáinkat!** A bekövetkezett nyári napokra való tekintettel ajánlatos volna, ha a t. háztulajdonosok, házaik előtt járdát naponta kétszer, reggel és este felöntöztetnék. Hogy ez mily fontossággal bir a közegészségügyre, feleslegesnek tartjuk bővebben fejtegetni. Ha már a város anyagi helyzete nem engedi meg, hogy nagyobb forgalmu utczáinkat nem tudják felöntöztetni, legalább járdáinkat öntöztessük fel, mely végre is csekélységbe kerül. A város t. elöljáróságát is felhivjuk ezuttal, intézkedjék arra nézve, hogy a járdák söprés előtt a nyári időtartam alatt, mulhatatlanul fellegyenek öntözve. Akárhány esetben láttuk már, hogy a járdák seprése alkalmával óriási port vernek fel öntözés hiányában, ami bizonyára nem szolgál egyikünknek sem egészségére

— **Elhunyt tanitó.** Porpáczy Ferencz kis-czelli róm. kath. kántortanitó. kedden 52 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön délután ment végbe a közönség nagy részvétele mellett. Halála alkalmából a családja az alábbi gyászjelentést adta ki:

„Özv. Porpáczy Ferenczné szül. Dolhay Krisztina, valamint gyermekei: Aranka férjezett Rumpold Janosne. Ferencz és Lajos, ugy unokája Rumpold Ferike, továbbá testvérei Porpáczy Lajos és Porpáczy József családjaikkal, nemkülönben sógora Révay Károly és neje Dolhay Franciska és gyermekeik Margit és Aranka, végül apósa Michl Vilmos és neje Susik Krisztina és az összes rokonság fájdalomtelt szivvel jelentik a felejthetlen férj, atya, testvér, sogor illetőleg vő Porpáczy Ferencz a kisczelli r. kath. iskola 27 évig volt tanitójának. folyó hó 9-én délelőtt $^{3}/_{4}$12 órakor, életének 52-ik s boldog házasságának 26-ik évében, hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. A boldogult drága hamvai f hó 11 én délután 5 órakor fognak a r. kath. egyház szertartása szerint a helybeli sirkertbe örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise-áldozat a boldogult lelki üdvéért f. hó 10-én reggel 8 órakor fog a helybeli rom. kath. templomban a Mindenhatónak bemutattatni. Kis-Czell. 1903 évi junius hó 9.

Nem halt az meg kiért kisded eseng.
Bár födje szemfödő, koporsó s rög,
S bár körötte néma, zajtalan csend,
Istennél élete nyugodt s örök!"

— **A sárvári kath. hivők kisczelli bucsuja.** Sokan a szabadkőmives érzelmü emberek közül a bucsujárást elitélik és szeretik azt munkakerülés és egyéb — nem épen hizelgő — jelzővel minősiteni.

Ám tegyék. Azonban az erkölcs igazi alapjára épitett hit, a bucsujáró hivők ájtatos énekének és imájuk szemléletén; mégis a léleknek hirtelen erős szárnyakat növeszt és az Istenség trónusához, az irgalom forrásához röpiti. A hit, remény, szeretet magasztos érzelmei költöznek a szivekbe.

És láttunk-e hitet, reményt és szeretet önző lelkeknél? Soha! A bucsura járó ájtatos hivőknél mindig. Boldogok akik hisznek. Éppen a hitetlenség forrása a napjainkban egymás hátára tornyosuló bünöknek. Azért inkább érezzünk együtt a bucsurajáró hivőkkel; mint azokkal, kik azt akár hitetlenség, akár az igazi emberszeretet ismeretlen fogalmánál fogva elitélik és benne gáncsot keresve törekesznek.

Minden év Szentháromsag napján jönnek a sárvári hivők a kisczelli bucsura. Magatartásuk, énekük peldás, lélekemelő.

Ha valaki az általuk reggel 8 órakor tartott szent-misére elmegy bizony-bizony szép énekükben lelki gyönyöre tellik.

Barabás György, sárvári főtanitó, kinél nehéz meghatarozni: az oktatás terén elért nagy sikerei mulják-e fölül az orgona és éneklésben elért sikereit: dehogy a hivőkkel oly gyönyörüen betanitott és énekelt: „Boldogasszony Anyánk" kezdetü énekével könnyeket csal a szemekre; még kevésbbé tudja az ember elbirálni: melyikben nagyobb és melyikben domborodik ki inkább Barabás György lelkinagysága?

Egy hivő.

— **Iskolai értesités.** A szombathelyi felső keresk. iskolába való felvételek julius hó 1., 2. és 3. napjain eszközöltetnek. A most jelentkező tanulók szabályszerü beirása szeptember 1. 2. és 3-án lesz. Felvétetik az alsó osztályba az a tanuló, aki négy közép- vagy polg. isk. osztályt végzett; a latinból való bukás nem számit. Jelentkezésnél a születési- és utolsó iskolai bizonyitvány bemutatandó. Az intézet három évfolyamu s növendékeit érettségi bizonyitványnyal bocsátja el, amely bizonyitvány az egyéves önkéntessegre jogosit. A juliusi jelentkezésnél csak 10 kor. felvételi-dij fizetendő. Az évi tandij ezenfelül 60 kor. Mivel a felső osztály párhuzamositasa is kimondatott, ha kellő számu tanuló jelentkezik, annálfogva minden osztályra korlátlan számmal veszünk fel növendékeket.

Az igazgatóság.

— **Zsebtolvajlás.** A csütörtöki urnapi körmenet alkalmával két vidéki asszonynak a zsebét dézsmálták meg az ájtatos hivek közé furakodott zsebtolvajok. Az egyikéből 8, a másikéból 6 koronát emeltek el.

— **Árva Hungária.** A kisczelli „Hungária" szállodával csak nincs szerencséjük a bérlőknek. A legutóbbi bérlő, Seper Lajos, ki márczius hóban vette át a Hungáriát. a napokban mond bucsut neki. Eddig uj bérlő még nincs.

— **Tánczmulatság.** A jánosházai iparos- és kereskedő-ifjusag önképző köre, könyvtára javára, ma, Benyó Sándor kerthelyiségében zártkörü tanczmulatságot rendez. Belépti-dij: személyjegy 1 kor., családjegy 2 kor. Kezdete délután 4 órakor.

— **A ragyogói Rába-hid.** A napokban kezdették meg a ragyogói Rábahid épitését s egyelőre háromszáz munkás dolgozik a nagyszabásu közuti hid épitésén. Az épitkezés a legserényebb munkával folyik és remélhető, hogy az őszre befejezést nyer, mikor is ünnepélyesen adják át a forgalomnak.

— **Állategészségügy.** A kis-czelli járás területén legujabban Borgáta és Vatmerse községekben fellepett száj- és körömfájás miatt további intézkedésig a marhavásárok betiltattak. Az e heti kisczelli hetivásáron sertések eladása már betiltatott. Bizony e két község miatt kár volt letiltani az illetékes hatóságoknak az egész járást, de erről, tulszigoru miniszteri rendelet intézkedik, mit a hatoságok kénytelenek végrehajtani.

— **Kiugrott a vonatból.** Csütörtökön reggel egy utas, midőn a vonat Vinár állomást elhagyta, kiugrott a robogó vonatból. Az utas állitólag nemesmagasi illetőségü, ki leugrása alkalmával sulyos belsősérüléseket szenvedett s beszállitották a kisczelli kórházba.

— **Gyümölcsfák az állami utak mentén.** Az állami utaknak gyumölcsfákkal való beültetése ez évben is folyamatban van, 100,000 fát ültettek ki. Darányi Ignácz földmivelésügyi miniszter fölhivta a törvényhatóságok figyelmét a fásitásra s egyuttal arra is, hogy csakis a fekvésnek és a talajnemeknek megfelelő gyümölcsfákat ültessenek és pedig olyan fajtákból, amelyek erőteljes függélyes növésükkel az utbefásitásra kiválóan alkalmasak. Az állami utakra az előző években kiültetett fák több helyen már szép termést is igérnek.

— **Nyomdai munkákat,** *izléses, csinos kivitelben, versenyképes árakon készit, hirlapunk nagyszabásu, a modern technika minden kellékivel felszerelt nyomdája. Megrendeléseket átvesz hirlapunk kiadóhivatala. Levélbeli megrendelésre elégséges e czim: „Vörösmarty"-nyomda Devecser.*

töltse okosan, célszerüen. Ossza be a napot praktikusan, hogy mindenre teljék idő. Legyen helye a gondtalan, vidám játéknak isten szabad ege alatt, a szép természetben, hadd pezsdüljön ki az üde kedély, a pajzán jókedv, legyen helye testedző, izomerősitő tornázásnak. De fordítsanak bizonyos időt jó, tanulságos, lelketnemesitő, szellemet mivelő könyvek olvasására is. Akkor lesz teljes harmónia az ifju lelkében, ha kellőleg beosztva forditja idejét ugy testének, mint szellemének fejlesztésére. A test és a szellem összhangzatos ápolása ép testet és ép lelket ad.

Ilyen csapáson haladva a fiatalság derekasan felel meg kötelességének, a fáradalmakat nem érzi, nehézségeket nem ösmer, kedvvel forgatja a tankönyveket, gyorsan tanul, éles a fölfogása, gyors a gondolkodása és célját eléri. Künn az életben még hasznos, tevékeny tagja lesz a társadalomnak és jó polgára a hazának.

A hirdetésekről.

Az „Ujságirók Országos Szövetsége“ május hó 24 én tartotta rendes évi közgyülését Bpesten az „Otthon“ irók disztermében. A szövetségi gyülésen a lapkiadók közül többen foglalkoztak a magyar iparosok és gyárosok ama végtelen közönyével, amelyet a saját kárukra, a lapokban való hirdetések iránt tanusitanak. Mig a németek és más nemzetbeli gyáros a lapok hirdetései után iparkodik gyártmányának vevőket toborozni, addig nálunk még mindig az az elavult megjegyzés járja: hogy a jóbornak nem kell cégér. Pedig hogy ez már rég tulhaladott álláspont, azt feleslegesnek tartjuk bővebben fejtegetni. Az Ujságkiadók gyülésén Illés József erre vonatkozólag igen figyelemre méltó inditványt tett, mely egész terjedelmében igy hangzik:

Tisztelt közgyülés!

Előre is kérem a tisztelt közgyülés szives türelmét, ha a hirdetésügyre vonatkozó inditványom, melyet beterjeszteni szerencsém lesz, egy kissé hosszasabban okolom meg. Magát az inditványt a t. közgyülés bölcsesége életrevalónak, megvalósitandónak, vagy elvetendőnek minősitheti, de hirdetésről, az ujságkiadás e legfontosabb agáról lévén szó, nem mondok le arról a reményről, hogy a t. közgyülésből egy kevés figyelmet kiváltani képes leszek.

Tisztelt közgyülés! Szövetségünk fennállása óta mindenre kiterjedő gondossággal és hozzáértéssel apolja az ujságkiadás körüli érdekeket. Nagyon természetes, hogy nem kerülhették ki figyelmét azok a viszás állapotok sem, melyek mostanság a hirdetésszerzés, a hirdetésközvetités körül egyáltalában a hirdetési üzlet egész vonalán napról-napra jobban támadják az ujságkiadók érdekeit. Sőt ugy tudom, hogy a mult, vagy azelőtti esztendőben Szövetségünk saját kebeléből külön bizottságot küldött ki abból a czélból, hogy ez a bizottság alapos meghányás-vetés után a hirdetési üzletnek egészséges mederbe való terelése dolgában javaslatot terjesszen a Szövetség elé. Ebben a bizottságban igen érdemes, mesterségünkben kipróbált szakférfiak foglaltak helyet és nem az ő buzgalmukon és lelkiismeretükön mult, ha Szövetségünknek ez az akcziója még csak egy megállapodásban sem öltött formát és a hirdetési üzlet annyira kivánatos szabályozása jóformán lekerült a napirendről.

Nem szemrehányásképp mondom, csak konstatálom Szövetségünk egyik akcziójának ezt a megfeneklését és ha kutatom az okát, nem az intézők és a mandatariusok közül keresem azt, hanem az ujságkiadás körüli viszonyokban és körülményekben, melyek, fájdalom ma még olyan kisszerüek, annyira elmaradottak és kezdetlegesek, hogy azokat szabályozni, rendezni ma még nem is érdemes.

Mit rendezzünk, mit szabályozzunk, tisztelt közgyülés, amikor a mi ipari és kereskedelmi világunknak szine-java nemcsak hogy félrehuzódik gyártmányaival és czikkeivel, hanem lebecsüli a terjesztésnek, az érintkezésnek ezt a világon mindenütt elfogadott és méltányolt nagy tényezőjét: a hirdetést és egyszerüen átengedi a sajtónak nagy nyilvánosságát a gyógyszerész és egyébb csodatevő szereknek, továbbá egy-két izléstelenül rikácsoló és a közönséget megtévesztő hirdetésnek, melyek egyformán dominálják lapjaink hirdetési kolumnáit.

A „Guzi kenőcsök“, a „Margit-krémek“, „hashajtószerek“ és „csodadoktorok“ csoportjából csak elvétve lát a kutató szem egy-egy komolyabb tárgyu hirdetést, akár a fővárosi, akár a vidéki lapokban, és nem minden irigység nélkül gondolok például a bécsi lapokra, ahol zakatolnak a gépek, füstölögnek a gyár kémények, versenyeznek a legelőbbkelő kereskedők, szóval a közgazdasági, ipari és kereskedelmi élet hatalmasan lüktet végig az ujságok hirdetési részében.

Sőt tovább megyek. Kezem ügyébe került egy-két Prágában megjelenő napilap, egy-két német vidéki kisebb város napilapja és ezeket végig böngészve, arra a meggyőződésre jutottam, hogy daczára aránytalanul kisebb példányszámuknak több komoly ipari és kereskedelmi hirdetésük van, mint a legelterjedtebb lapjainknak.

Meglehet, tisztelt közgyülés, hogy egy kicsit tulzok, vagy egyoldaluan itélem meg a mi honi hirdetési viszonyainkat, de a hogy és a külföldi lapok után magamnak képzelem a hirdetőket és a hirdetéseket, sajnálattal konstatálom, hogy a hazai termelők és kinálók tulnyomó nagy része szinte félve kerüli a nagy fogyasztó közönséggel való érintkezést a hirlapok révén.

Ezt a jelenséget, melyet minden ujságkiadó tapasztalt, kapcsolom ki a hirdetési ügyek körébe vágó és megoldandó kérdések közül, melylyel nemcsak érdemes, hanem kötelességünk is foglalkozni. Hiszen önkénytelenül is felvetődik a kérdés, hogy az az aránylag elég sok gyár vállalat, mely nemcsak a fővárosban, hanem a vidéken is müködik, akár szubvenczióval, akár szubvenczió nélkül, hol hirdet, hol tájékoztatja, mellesleg mondva igen rossz magyarsággal megirt körözvényein kivül, a nagy fogyasztó közönséget arra nézve, hogy mit és minőt gyárt? Talán a szaklapokban? Hisz azoknak háromnegyed része külföldi gyárosok hirdetéseitől tarkállnak, mert itthon akarhogy erőlködnek is, csak nagy erőfeszitéssel tudnak kiváltani egy-egy „anonc“-t. Plakátról szó sincs. Külföldi nagy városokban a plakátok és fali táblák sokasága szinte elkápitja a szemlélőt. Ahol egy kiálló fal kinálkozik, ahol kerités van, meg van rakva reklámtáblával vagy plakáttal.

Hogy csak egyet említsek: a Kerepesi-uton az Uj Szinház épületénél van egy kiálló fal, mely állandóan üresen mered fölfelé. Olyan forgalmu helyen, mint aminő a Kerepesi-ut, a külföldön busás hirdetési árt fizetnének. A milleniumi emlékoszlop körül az Andrássy ut végén, ahol hétköznap és ünnepnapokon ezrével fordul meg a közönség, csak Hirmondónak van ott egy-két reklámtábla a keritésen. Egyik előkelő laptársunk ipari czégek és vállalatok összeállitását csakis osztrák czégekkel tudta nyélbe ütni, nyilván azért mellőzve a hazaiakat, mert a vele járó munka s vesződség semmi eredménynyel sem kecsegtet. Sőt tudok egy példátlan esetet is, amelyre itt a hazai ujságkiadók szine előtt érdemes ügyet vetni. Az „Emke“ a mult hónapban megkérte az erdélyi ujságkiadókat, hogy adják ki az erdélyi iparvállalatok s kereskedők hirdetéseit ingyen, hogy a közönség a hazai termelés fogyasztásához hozzászokjék. Az erdélyi ujságkiadók méltányolva az „Emké“-nek ezt a hazafias törekvését, a legnagyobb készséggel és igazán nagy önmegtagadással vállalkoztak a hirdetések ingyen való kiadására. A fölszólitásokat az „Emke“ megküldte valamennyi erdélyi iparvállalatnak és kereskedőnek és a vége a nagy fölbuzdulásnak az lett, hogy még ingyenes hirdetésre sem voltak az illetők kaphatók. Föl tudnék sorolni, tisztelt közgyülés, az utolsó tiz esztendő alatt leginkább részvénytársasági alapon alakult, ma már fölszámolásban vagy végelgyöngülésben lévő ipari vállalatokat, melyek elköltötték hűségesen a részvénytőkét, szubvencziót, költötték a világon mindenre, csak hirdetésre nem, kivévén azokat a hirdetéseket, melyeket a törvény minden nyilvános számadásra kötelezett társaságtól megkövetel. Ha az ember firtatja, hogy hát mi is volt a pusztulásnak az oka, soha sem a rátermettség, a hozzáértés, az élelmesség hijját, hanem a fogyasztók indolencziáját tolják előtérbe és ha megkoczkáztatjuk azt a szerény kérdést, hogy miért nem méltoztattak hirdetni? rendesen az a felelet: no még az kellett volna!

Leszögezek még egyet. Évekkel ezelőtt a mezőgazdasági gépgyárak hirdettek néha egyet és mást. Ma már azok is csak nagyon szorványosan kerülnek a hirdetési kolumnákra. De ha egyik vagy másik az ekére uj csavart helyez, elvárják, hogy a nagy napilapok erről a csodáról tudomást vegyenek és honi iparról lévén szó, vezető czikkelyt irjanak róla. Tisztelet a kivételnek, de a hazai ipari és kereskedelmi vállalatok szine-java idegenkedik a hirdetéseknek akármilyen formában való kinálkozásától. Ennek okát, részben abban találom, hogy az állami szubvenczió utáni hajsza és a hazai iparpártolás hangoztatása, szóval az agyongyámolitás tulságosan neveli az élhetetlenséget a vállalkozás körül, részben pedig, tisztelet a kivételnek, abban, hogy a mi ipar- és kereskedelmi világunkban még hiányzik az intelligenczia, élelmesség, ötletesség, áldozatkészség, szóval, hogy valaki értékesíteni tudja a publiczitást minden vonatkozásaiban, tehát hirdetés tekintetében is és ugy tudjon a hirdetéssel, mint nagy közgazdasági tényezővel bánni, hogy eredménye is legyen, elkerülhetetlenül szükséges.

Tisztelt közgyülés! Nagyon jól tudom, hogy Szövetségünknek nem lehet az a föladata, hogy hirdetésekkel lássa el a lapokat, de véleményem szerint erkölcsi sulyával módjában van oda hatni, hogy a hazai és kereskedelmi világban a hirdetést népszerüsitse, fontosságát és nélkülözhetetlenségét bizonyitsa és leszerelje idővel ezt az idegenkedést, mely az arra hivatottakat fogva tartja. Erre nézve bátor vagyok a következőket inditványozni:

Szövetségünk kérje meg a Gyárosok Országos Szövetségét, az Országos Iparegyesületet, a Magyar Kereskedelmi Csarnokot, az Iparművészeti Társulatot, az ország területén levő ipari és kereskedelmi kamarákat, hogy ezek a tiszteletreméltó testületek a maguk hatáskörében figyelmeztessék az ipari és kereskedelmi közönséget, hogy a terjesztés és közvetitésre való fölszereléseik között adjanak helyet a hirdetésnek és inditványozom, hogy Szövetségünk intézzen föliratot a Nagyméltóságu Kereskedelemügyi és Földmivelésügyi Miniszter urakhoz és kérje ezekről az előkelő helyekről a hirdetésnek, mint elsőrangu tényezőnek az elismerését.

Kérem inditványaim szives elfogadását
Budapest, 1903. május hóban.

Illés József.

HIREK.

Dankó Pista a menyországban.

Csokonai Vitéz Mihály fenn a menyországba,
Nyalka, pörge kis kalapját a sarokba vágja.
Mellette ül Petőfi is, kinek neve Sándor,
A szemükbe sötét harag zivatara lángol.

„Péter bácsi, Szent Péter bá'! Ejnye eb az ingét!
A nagy kulcscsal kaputnyitni mit szaladgál
[mindég?
Nincs több ilyen vendége a mennyei pitvarba:
Száz szál gyertyát, száz itcze bort tegyen az
[asztalra!“

ban határozott visszataszitó jellemvonássá válik. A kis leány sir, visit, duzzog és végre oly keservesen zokog, hogy még a kő is megindul hallatára. És mindennek mi az oka? Az, hogy a hiu teremtésnek egy még teljesen jó, de kissé megtoldott ruhát kell felvennie, amire azt mondja az anyja: az még jó lesz az iskolába elhordani. Rámutat társnőire, akik mind bársony és csipkediszes ruhában járnak iskolába és akik előtt őneki a föld alá kellene bujnia szégyenében.

Legtöbbször csakugyan van is foganatja a sok könyörgésnek, rimánkodásnak, mert hát a szülék is legtöbbnyire hiuk.

Ha a ház leánykája egy pár franczia szót tud csevegni, akkor már komolyan elhitetik vele, hogy a franczia nyelvet birja, s ha szives látogató jön, azzal mutatják be, hogy francziául beszél.

(Folyt. köv.)

Egy fiatal leánynak.

Ne váltsd apróra szived kincseit
Ki mindent akar: mindent elveszit.
Elérhetetlen vágyak délibábja
Ne csaljon biztos utról ingoványba.
Azért, amit csak az ábránd igér,
Ne dobd koczkára azt, mi már tied.
Mi csak töredék, azt el ne fogadd,
Egészet kivánj, egészet adj.

Koroda Pál.

Peter [redacted] fürgén megfogadja, —
Angyalok is gyülekeznek körülöttük sorba,
Oda sompolyog Szent Dávid is, nengetni a hártát —
Hej de az ő nótájukat csak ők nem találják .

„Dávid király némuljon el az a jámbor ének —
Nem zsoltár kell a kuruczok viharos kedvének!
Tépjétek el, kis angyalok ti is azt a kotat —
Ne fujjatok módalt, hogy ha nem tudtok más nótát!"

Szégyenkezve az angyalok kardala elhallgat,
A két bajnok keserüen, némán poharazgat . . .
De egyszer csak szemük villan — hallga, nosza hallga!
A lelkük is majd kiugrik erre az uj hangra!

A pitvarból bűvös-bájos hegedüszó hallik,
Még az ég is rózsásabban, fénylőbben hajnallik..
Nem tudja ugy Szent Dávid se rikatni meg czifrázni:
„Nem jó mindig, minden este a fonóba eljárni!"

Felugrálnak a leventék, nyakába borulnak,
Siró-rivó szárazfára örömkönnyek hullanak.
Most vannak csak otthon ők a fényes menyországba',
Fülünkbe cseng Danko Pista bübájos nótája! . . .

Sas Ede.

A közigazgatósági bizottság ülése.

A vármegyei közigazgatási bizottság kedden, folyó hó 10-én tartotta meg junius havi rendes ülését Reiszig Ede főispán elnöklése mellett. A közigazgatási bizottság keddi ülésén Maróthy László országos képviselő, interpellatiót intézett Bezerédj István alispánhoz, a „Kis-Czell és Vidéke" folyó évi május hó 17-én megjelent 20-ik számában a kis-czelli főszolgabirói hivatalról irt közlemény miatt. Az interpellatió igy hangzik:

Maróthy László: Fontos ügyben kérek felvilágositast a vármegye alispánjától. A Kis-Czellben megjelenő „Kis-Czell és Vidéke" czimü lapban, egy közlemény jelent meg, melynek éle az ottani járás főszolgabirája ellen irányul. Ez a közlemény ugyanis azt publikálja, hogy a főbiró betegsége miatt képtelen az ügyek vitelére s hogy ennek folyamanyaképen némi rendetlenségek észlelhetők a szolgabirói hivatalnál. Tisztázni kell a kérdést, mely elsősorban a vármegyéé, másodsorban pedig magáé a megtámadott tisztviselőé. Kéri ennélfogva az alispán urat, ki tudomása szerint megvizsgálta ez ügyet, hogy a rendelkezésre álló adatokat közölje a bizottsággal.

Bezerédj István: Arról, ami a „Kis-Czell és Vidéké"-ben megjelent, van tudomása. A lap illető számát megküldték neki is. Megejtette ugyan a vizsgálatot a kis-czelli szolgabiróságnál, de erre nem ama közlemény motiválta. A január elsején életbe léptetett uj ügyviteli szabályzatban foglaltaknak a járásokban miként való végrehajtásáról akart meggyőződni. Kis-Czellbe történt kiszállásanak ez volt a fő oka. Ez alkalommal szerzett tapasztalatai örvendetesen konstatálják, hogy a főszolgabiróról szárnyra bocsátott hirek teljesen légből kapattak. A főszolgabiró egeszsege helyreállott s hivatalát ép olyan buzgalommal és rátermettséggel vezeti mint az előtt.

A hivatal ügykezelésében semmiféle rendetlenséget nem észlelt.

A közigazgatási bizottság az alispáni választ megnyugtató tudomásul veszi.

Az alispán ur válaszára, részünkről a következőket jegyezzük meg: A kérdéses közleményünkben, mi egy szóval sem említettük, hogy a kisczelli főszolgabirói hivatalban rendetlenség volna. Mi csak a *pasa* módszert kritizáltuk meg kötelességünkhez hiven. Ezt az állitásunkat ma is föntartjuk, minden hivatalos mosakodás ellenére és ebből egy jottányit sem engedünk. E lapok hasábjain légből kapott koholmányok, hirek stb. nem szoktak megjelenni. Ami az alispán ur, ama ki jelentését illeti, hogy a főszolgabiró ur egészség helyre állott, csak annyiban irjuk alá, hogy *gyógyuló félben van*, hogy meggyógyuljon s egészsége teljesen helyre

— **Személyi hir.** Bisiczky Ödön városunk közkedveltségü gyógyszerésze és humoristája, hosszas itthol tartózkodása után, kedden délután 2 órakor, minden utlevél nélkül, fél napi tartózkodásra, tengelyen, Magyargencsre utazott és még ugyanaznap este 8 órakor állandó, hosszabb tartózkodásra Kis-Czellbe vissza érkezett.

— **Urnapja.** Magasztos szép ünnepet ült a kath. egyház csütörtökön, Urnapját ünnepelte; a körmenetben számosan vettek részt, az ünnepi szent-misét dr. Wagner Lőrincz apát végezte, fényes segédlettel.

— **Vasut megnyitás.** A tapolcza—keszthelyi vasut folyó hó 7-én megnyilt s átadatott a közforgalomnak.

— **Öntözzük fel járdáinkat!** A bekövetkezett nyári napokra való tekintettel ajánlatos volna, ha a t. háztulajdonosok, házaik előtt a járdát naponta kétszer, reggel és este felöntöztetnék. Hogy ez mily fontossággal bir a köz egészségügyre, feleslegesnek tartjuk bővebben fejtegetni. Ha már a város anyagi helyzete nem engedi meg, hogy nagyobb forgalmu utczáinkat nem tudjak felöntöztetni, legalább járdáinkat öntöztessük fel, mely végre is csekélységbe kerül. A város t. elöljáróságát is felhivjuk ezuttal, intézkedjék arra nézve, hogy a járdák söprés előtt a nyári idotartam alatt, mulhatatlanul fellegyenek öntözve. Akárhány esetben láttuk már, hogy a járdák seprése alkalmával óriási port vernek fel öntözés hiányában, ami bizonyára nem szolgál egyikünknek sem egészségére

— **Elhunyt tanitó.** Porpáczy Ferencz kis-czelli róm. kath. kántortanitó, kedden 52 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön délután ment végbe a közönség nagy részvétele mellett. Halála alkalmából a családja az alábbi gyászjelentést adta ki:

„Özv. Porpáczy Ferenczné szül. Dolhay Krisztina, valamint gyermekei: Aranka férjezett Rumpold Jánosné, Ferencz és Lajos, ugy unokája Rumpold Ferike, továbbá testvérei Porpáczy Lajos és Porpáczy József családjaikkal, nemkülönben sógora Révay Károly és neje Dolhay Franciska és gyermekeik Margit és Aranka, végül apósa Michl Vilmos és neje Susik Krisztina és az összes rokonság fájdalomtelt szivvel jelentik a felejthetlen férj, atya, testvér, sógor illetőleg vő Porpáczy Ferencz a kisczelli r. kath. iskola 27 évig volt tanitójának, folyó hó 9-én délelőtt [illegible] órakor, életének 52-ik s boldog házasságának 26-ik évében, hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. A boldogult drága hamvai f hó 11 én délután 5 órakor fognak a r. kath. egyház szertartása szerint a helybeli sirkertbe örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise-áldozat a boldogult lelki üdveért f. hó 10-én reggel 8 órakor fog a helybeli róm. kath. templomban a Mindenhatónak bemutattatni. Kis-Czell, 1903 évi junius hó 9.

Nem halt az meg kiért kisded eseng,
Bár födje szemfödő, koporsó s rög,
S bár körötte néma, zajtalan csend,
Istennél élete nyugodt s örök!"

— **A sárvári kath. hivők kisczelli bucsuja.** Sokan a szabadkomives érzelmü emberek közül a bucsujárást elitélik és szeretik azt munkakerülés és egyéb — nem épen hizelgő — jelzővel minősiteni.

Am tegyék. Azonban az erkölcs igazi alapjára épitett hit, a bucsujáró hivők ájtatos énekének és imájuk szemléletén; mégis a léleknek hirtelen erős szárnyakat növeszt és az Istenség trónusához, az irgalom forrásához röpiti. A hit, remény, szeretet magasztos érzelmei költöznek a szivekbe.

És láttunk-e hitet, reményt és szeretet önző lelkeknél? Soha! A bucsura járó ájtatos hivőknél mindig. Boldogok akik hisznek. Éppen a hitetlenség forrása a napjainkban egymás hátára tornyosuló bünöknek. Azért, inkább érezzünk együtt a bucsurajáró hivőkkel; mint azokkal, kik azt akár hitetlenség, akár az igazi emberszeretet ismeretlen fogalmánál fogva elitélik és benne gáncsot keresve törekesznek.

Minden év Szentháromsag napján jönnek a sárvári hivők a kisczelli bucsura. Magatartásuk, énekük példás, lélekemelő.

Ha valaki az általuk reggel 8 órakor tartott szent-misére elmegy bizony-bizony szép énekükben lelki gyönyöre tellik.

Barabás György, sárvári főtanito, kinél nehéz meghatározni: az oktatás terén elért nagy sikerei mulják-e fölül az orgona és éneklésben elért sikereit; dehogy a hivőkkel oly gyönyörüen betanitott és énekelt „Boldogasszony Anyánk" kezdetü énekével könnyeket csal a szemekre; még kevesbbé tudja az ember elbirálni: melyikben nagyobb és melyikben domborodik ki inkább Barabás György lelkinagysága?

Egy hivő.

— **Iskolai értesités.** A szombathelyi felső keresk. iskolába való felvételek julius hó 1., 2. és 3. napjain eszközöltetnek. A most jelentkező tanulók szabályszerü beirása szeptember 1. 2. és 3-án lesz. Felvétetik az alsó osztályba az a tanuló, aki négy közép- vagy polg. isk. osztályt végzett; a latinból való bukás nem számit. Jelentkezésnél a születési- és utolsó iskolai bizonyitvány bemutatandó. Az intézet három évfolyamu s növendékeit érettségi bizonyitványnyal bocsátja el, amely bizonyitvány az egyéves önkéntességre jogosit. A juliusi jelentkezésnél csak 10 kor. felvételi-dij fizetendő. Az évi tandij ezenfelül 60 kor. Mivel a felső osztály párhuzamositása is kimondatott, ha kellő számu tanuló jelentkezik, annálfogva minden osztályra korlátlan számmal veszünk fel növendékeket.

Az igazgatóság.

— **Zsebtolvajlás.** A csütörtöki urnapi körmenet alkalmával két vidéki asszonynak a zsebét dézsmalták meg az ájtatos hivek közé furakodott zsebtolvajok. Az egyikéből 8, a másikéból 6 koronát emeltek el.

— **Árva Hungária.** A kisczelli „Hungária" szállodával csak nincs szerencséjük a bérlőknek. A legutóbbi bérlő, Seper Lajos, ki márczius hóban vette át a Hungáriát, a napokban mond bucsut neki. Eddig uj bérlő még nincs.

— **Táncmulatság.** A jánosházai iparos- és kereskedő-ifjuság önképző-köre, könyvtára javára, ma, Benyó Sándor kerthelyiségében zártkörü tánczmulatságot rendez. Belépti-dij: személyjegy 1 kor., családjegy 2 kor. Kezdete délután 4 órakor.

— **A ragyogói Rába-hid.** A napokban kezdették meg a ragyogói Rábahid épitését s egyelore háromszáz munkás dolgozik a nagyszabásu közuti hid épitésén. Az épitkezés a legserényebb munkával folyik és remélhető, hogy az őszre befejezést nyer, mikor is ünnepélyesen adják át a forgalomnak.

— **Állategészségügy.** A kis-czelli járás területén legujabban Borgáta és Vatmerse községekben fellépett száj- és körömfájás miatt további intézkedésig a marhavásárok betiltattak. Az e heti kisczelli hetivásáron sertések eladása már betiltatott. Bizony e két község miatt kár volt letiltani az illetékes hatóságoknak az egész járást, de erről, tulszigoru miniszteri rendelet intézkedik, mit a hatóságok kénytelenek végrehajtani.

— **Kiugrott a vonatból.** Csütörtökön reggel egy utas, midőn a vonat Vinár állomást elhagyta, kiugrott a robogó vonatból. Az utas állitólag nemesmagasi illetőségü, ki leugrása alkalmával sulyos belsősérüléseket szenvedett s beszállitották a kisczelli kórházba.

— **Gyümölcsfák az állami utak [illegible]** Az állami utaknak gyümölcsfákkal való beültetése ez évben is folyamatban van, 100,000 fát ültettek ki. Darányi Ignácz földmivelésügyi miniszter föllhivta a törvényhatóságok figyelmét a fásitásra s egyuttal arra is, hogy csakis a fekvésnek és a talajnemeknek megfelelő gyümölcsfákat ültessenek és pedig olyan fajtákból, amelyek erőteljes függélyes növésükkel az utbefásitásra kiválóan alkalmasak. Az állami utakra az előző években kiültetett fák több helyen már szép termést is igérnek.

— **Nyomdai munkákat,** *izléses, csinos kivitelben, versenyképes árakon készit, hirlapunk nagyszabásu, a modern technika minden kellékével felszerelt nyomdája. Megrendeléseket átvesz hirlapunk kiadóhivatala. Levélbeli megrendelésre elégséges [illegible] „Vörösmarty"-nyomda Devecser.*

„Szent Anna" malátakészítmények és ízaiok a legjobbak.

Szt. Anna Keltetőcukor

Szt. Anna Malátacukor

Szt. Anna Malátakávé

„Szt. Anna" narancsvirágvizet és narancsvirágolajat ajánlják

Szt. Anna Malátaliszt

Szt. Anna Malátaszappan

Szt. Anna Malátaszappan

Eladó byczikli!

Egy teljesen jókarban levő, ugyszólván uj, alig használt

byczikli

jutányos áron eladó.

Venni szándékozok a gépet megtekinthetik:

HEIMLER IGNÁCZ ur kereskedésében,

Kis-Czell. 1—1

Mauser-karabély

vont aczélcsővel

amerikai öbnagys. 22" (Flobert 6"/m) golyóstöltényre, 35—50 méterre pontosan belöve.

Ára 18 korona.

100 drb. hozzá való éles töltény K 3.—

A fegyver egész hossza 87 cm.

Természetes nagyság 168 mm.

10 drb. hozzá való éles töltény K. 1·20

Browning 8-lövetű ismétlőpisztoly

(Rückstosslader)

8 mm. öbnagyságban, kassettával és tisztitó szerekkel ára 52 korona.

Utazásra, ugymint házban is, a legjobb önvédelmi fegyver.

Ezüst-pisztoly

lövésre használható, nagy durranással, ugyszintén óralánczfüggeléknek is. — Ara darabja 24 drb. tölténynyel K. 2·80. 100 drb. hozzávaló töltény K. 1·60.

Minden rendelés jótállás és utánvétel mellett eszközöltetik.

Seifert József

cs. és kir. udvari szállító

Pozsony, Halászkapu-utcza 4.

Beltz György

fényképész Pápáról.

Van szerencsém Kis-Czell és vidéke n. é. közönséget értesiteni, miszerint itt, helyben, egy ideiglenes

fényészeti műtermet

állitottam fel *Landherr József* ur házában, a Sági-utczában.

Vállalkozom a fényképészeti szakmába vágó bármily munkára. Készitek képet, kis fényképtől egész életnagyságig, művészies kivitelben, jutányos áron.

Táj- és csoport-felvételeket kivánatra házon kivül is teljesitek mérsékelt áron.

A n. é. közönség szives pártfogását és támogatását kérve maradtam

kösszolgájuk:

Beltz György

3—3 fényképész.

Vegyi ellenőrzés a cs. és kir. belügyminisztérium által kiválasztott kisérleti állomás és élelmiszerek vizsgáló intézete által Bécs I., Spitalgasse 31

Minden vevő jogositva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant emlitett intézetben (Wien IX.) dijmentesen megvizsgáltatni.

Az első Triesti Cognac párlati intézet (Destillerie.) CAMIS és STOCK Barcolában Triest mellett ajánlja belföldi

GYÓGY-COGNAC-ját

mely franczia módszer szerint készült és az általános ausztriai gyógyszerész-egyesület kisérleti állomasa ellenőrzése alatt áll. — 1/1 palacsk 5 korona, 1/2 palaczk 2 60 korona.

KAPHATÓ: *Jánoshásán*: Singer Sándor-nál, nagybani eladás a vidék részére Sattler Józsefnél *N.-Kanizsán.*

Minden vevő jogositva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant emlitett intézetben (Wien IX.) dijmentesen megvizsgáltatni.

Vegyi ellenőrzés a cs. és kir. belügyminisztérium által kiválasztott kisérleti állomás és élelmiszerek vizsgáló intézete által Bécs IX., Spitalgasse 31.

A párisi világkiállitás Grand Prix-a legmagasabb kitüntetése

A magyar királyi államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

BUDAPEST, V. ker., Váczi-körut 32. szám.

Ajánlja a magyar kir. államvasutak gépgyárában készült 4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű gőzcséplő-készleteit, 14, 16 és 20 lóerejű **Compound-lokomobiljait** és végre

„MILLENNIUM" legujabb szerkezetű fűkaszáló-, marokrakó- és kévekötő-aratógépeit, továbbá aczélöntésű ekefővel ellátott ekéit és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

Kizárólagos képviselő: 9—10

Benes György, Győr.